

HALIFAX II DT620 SKUDT NED OVER ØSTERSØEN UD FOR STEVNS 14/3-1943

Flyet tilhørte Royal Air Force 138 Squadron, Bomber Command og var kodet NF-T. Afgang 17:50 fra Tempsford med mål/opgave: SOE til drop Zone Wrona 614 i Polen.

På flyvestation Kastrup blev eskadrillekaptajn Oberleutnant Martin Drewes fra 7. Natjagereskadrille varslet af vagthavende officer på radarstationen "Seehund" som ved Tybjerg på midtsjælland, rapporterede, at adskillige fjendtlige fly var ved at krydse Sjælland fra vest mod øst i lav højde. I denne højde var radaren ikke i stand til at hjælpe natjageren og han kunne kun opgive kursen på flyene. Kort efter at have lettet i sin Bf 110 kodet D5+DR øjnede Drewes en Halifax i 200 meters højde og åbnede ild på en afstand af 80 meter. Efter en kort salve begyndte halifaxen at brænde, eksploderede i luften og faldt ned i havet ud for Harvig kl. 21:42. Den faldt på 8 meter vand, 200 meter fra kysten øst for fisker Jens Hansens ejendom.

Eskadrillechef/Oberleutnant Martin Drewes var Tysklands 8. højst scorende flyver es

Det var DT620 med besætningen bestående af: Pilot Flight Sgt Leslie R. Smith, 2nd pilot Sgt Horace R. Harrap RNZAF, Navigator/Air Bomber Sgt Colin F. Chambers, Wireless Operator /Air Gunner Sgt Donald R. Ross RCAF, Air Gunner Flight Sgt Eugene S. Masson RCAF, og Flight Engineer Sgt Arthur C. Sixsmith og Air Gunner Sgt Thomas Mairs, som alle omkom.

Halifax DT 620 der kom fra RAF 138 SQN havde været på hemmelig mission "Operation Slate" for SOE (Special Operations Executive) langt inde i Polen, hvor det havde nedkastet 6 containere og 6 pakker til den polske undergrundshær. Der var nogle få instruktioner til piloten: (a) Område: Polen, (b) Dropzone: Point 614, (c) Alternativ dropzone: Point 607, (d) Handling hvis dropzone ikke bliver fundet: Flyv tilbage, (e) Modtagelses arrangementer: Normal polsk blinkende "P", (f) Flyets godkendessignal til modtager: "B". Missionen var belagt med så meget hemmelig sikkerhed, at det stadig er umuligt at søge oplysninger på detaljer for operationen i RAF's arkiver. Dagen før den 13/3 havde flyet med den samme besætning været på "Operation Cockle 2" i Frankrig ligeledes for SOE.

På vej hjem til Tempsford Air Base i England går ruten ind over Danmark ved Stevns.

I Stevns Avisen kunne man den 16/3 læse følgende:

Luftkamp ved klinten.

Søndag aften blev mange Stevnsboere vidne til en luftkamp mellem en engelsk og en tysk flyvemaskine der mødtes ved klinten mellem Rødvig og Højerup. Den engelske maskine blev ramt og styrtede brændende ned nogle få hundrede meter ude i vandet ved Højerup.

Politiets patruljebåd fra Rødvig kom hurtigt til stede, men flyvemaskinen var sunket næsten straks. Fra Store Heddinge hvor kampen også iagttoges sendtes motorsprøjten ud, da man ikke var klar over hvor maskinen faldt ned.

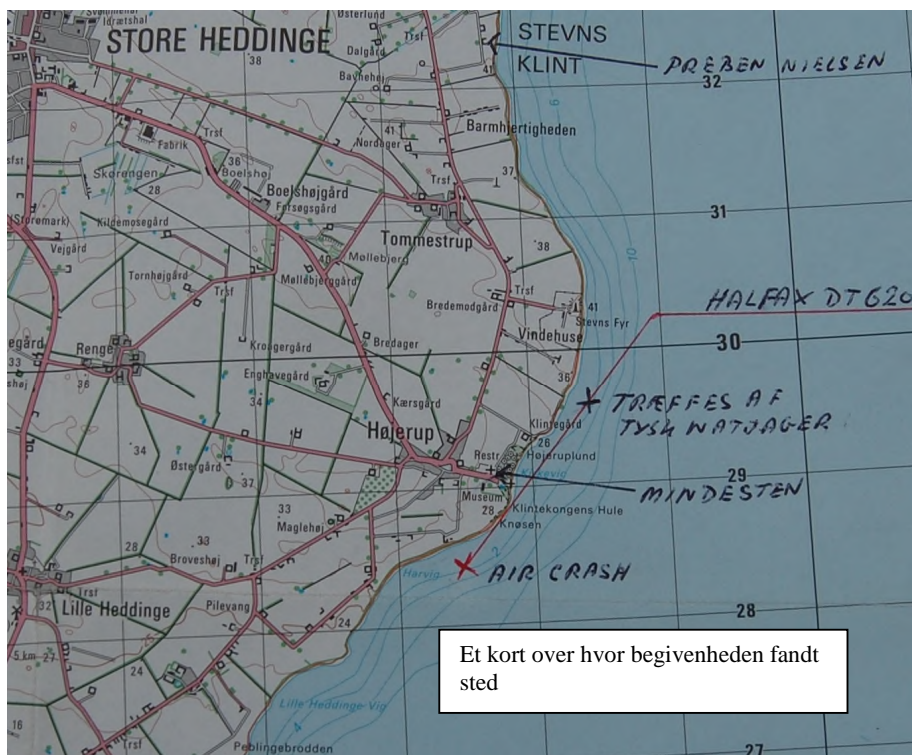

Mandag morgen drev der flere vragester samt ligene af to af maskinens besætning i land.

På "Højklint" ved Tommestrup hører brødrene Preben og Henry Nielsen, som er henholdsvis 9 og 19 år, og deres familie støjen fra flyvemaskiner og de skynder sig ud i stakhaven for at se hvad der sker. Preben Nielsen beretter: "Jeg husker det lige så tydeligt. Det var måneklart og halifaxen kom flyvende nede i ca. 150 meters højde fra øst ind mod klinten ved Stevns fyr hvor den så drejer af og følger klinten og her starter et voldsomt skyderi som kort efter afsluttes med at halifaxen bliver ramt af skud fra den tyske maskine. Maskinen bryder straks i brand og forsvinder så ovre bag klinten, hvor den styrtede i vandet ud for Harvig. Lyssporprojektilerne kom farende imod os og slog ind i halmstakkene, så vi måtte springe for livet. Bagefter kan jeg huske, at der var en dunst i luften af fordampet benzín. Jeg mindes at den tyske pilot var nede på Stevns dagen efter for at se, hvor flyet var styrtet ned".

Efter den dramatiske oplevelse cyklede Henry ud til Harvig og gik ned på stranden, hvor han 00:30 fandt et lig der drev i land. Det var en af canadierne, enten Ross eller Masson som tilsyneladende var sluppet levende ud af maskinen, men så enten druknede eller frøs ihjel i det iskolde vand.

På Lykkebro ved Klippinge var Frede Dahl, der den gang var i lære som tømrer, lige kommet op på sit værelse, da han hører

skratten fra en luftkamp, og han kigger straks ud af vinduet og ser et ordentligt flammehav, som forekommer som en eksplosion. Det hele varede vel omkring et par minutter, så var det overstået. Dagen efter læste han i avisen, at der var drevet et par lig i land.

Sgt Chambers er begravet i Fjellie, Sverige. Hans lig blev fundet da det blev skyllet i land ved Villa Hage i Bjerred mellem Malmø og Halskrona den 4. maj 1943 kl. 20:30. Han blev fundet indviklet i faldskærmsliner, men uden skærm. Liget blev lagt der om natten bevogtet af militæret fra den lokale kaserne. Næste morgen blev liget undersøgt af det lokale politi og lagt i en kiste og bragt til det lokale kapel i Fjellie. Chambers blev begravet på Fjellie kirkegård den 26. maj 1943 med fuld militær honnør. Feltpræsten E. Eberhard udførte begravelsesceremonien.

Den 15 marts kl. 00:30 blev et lig fundet på stranden tæt ved Jens Hansens ejendom. Kl. 06:30 blev endnu en flyver fundet nær ved. Begge de omkomne blev bragt til Rødvig og overgivet til den tyske Wehrmacht som bragte dem til flyvestation Kastrup. Det må have været Masson og Ross som blev begravet i København på Bispebjerg kirkegård den 19. marts 1943 kl. 11:00. En evangelisk præst udførte begravelsesceremonien og personale fra det schweiziske konsulat i København var til stede.

Begravelsen blev udført efter ordre fra Oberstleutenant og flyvepladskommandant Volbehr. Oberleutenant Gombert gik forrest i begravelsesproceSSIONen. Med ham var 1 unteroffizier og 4 menige fra flyvepladskompagni Kastrup og 1 unteroffizier og 8 menige fra flakuntergruppe Seeland tillige med 1 orlogsflag og 8 mænd fra Ln-stelle. Påklædningen var tjenesteuniform uden overfrakke, med hjelm og karabin, ingen gasmaske. Unteroffizier Ernst fra billedtjenesten var til stede og tog 3 billeder som senere blev lagt i de afdødes dokumenter. Verwaltungsdienst der Fl.H.Kdtr. L Kastrup fremskaffede to kranse til gravene. Kisterne blev båret ind i kapellet på Bispebjerg Kirkegård, og derfra gennem Untergruppe Seeland til den åbne grav og nedsænket i den. En æressalut blev ledet af Oberleutenant Gombert efter at kisterne var sænket i graven.

Den 21. marts blev et lig skyllet i land nær Rødvig. Det blev varetaget af det danske politi og bragt til hospitalet i Store Heddinge. Liget var svært lemlæstet og var klædt i en blågrå uniform med 3 vinkler og en guld krone på højre overarm. Ydermere bar det mærket RAS i guld. Den 22 marts blev det rapporteret, at liget var blevet afhentet af Wehrmacht. Det må have været F/Sgt Smith som blev lagt til hvile på Bispebjerg Kirkegård den 26. marts 1943.

Den 29. marts bragte en fisker liget af en flyver til Rødvig havn. Wehrmachten havde hyret nogle fiskere til at genfinde vraget af flyet i havet, og under dette var liget blevet fundet. Det var liget af Sgt Harrap som blev stedt til hvile på Bispebjerg Kirkegård den 7. april 1943.

Air Gunner Sergeant Thomas Mairs,
RAF

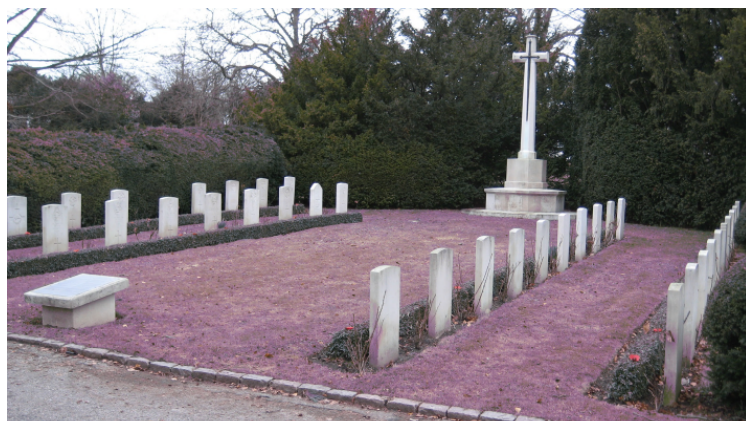

2nd pilot Sgt Horace R. Harrap, Royal
New Zealand Air Force

Den 14. april fandt fisker Jens Hansen endnu et lig som blev bragt til Store Heddinge hospital. Det blev afhentet af flyvepladskommandanturet fra Kastrup den samme dag. Sgt Sixsmith blev begravet på Bispebjerg Kirkegård 19. april 1943. Ifølge dansk politi blev liget af Sgt Mairs skyllet ind ved Harvig den 23. april 1943, ført til Store Heddinge Sygehus og identificeret ud fra hans identitetsmærker og et kørekort fundet på ham. Han blev afhentet derfra af tyskerne. 100% dokumentation mangler for næste trin. Dog fastslår begravelsesregistret på Bispebjerg Kirkegård, at i grav 10-6-129 hviler ”Ukendt engelsk flyver (fundet 24. april 1943) Nedstyrtet med fly, druknet. Begravet 28. april 1943.” Samme mand!?! Sgt Mairs mindes stadig som ukendt på Runnymede Memorial!

Besætningen fra Halifax II DT620 er stedt til hvile tæt på hinanden på Bispebjerg kirkegård. Bagerste række fra venstre: Masson, Ross, Smith & Harrap. Forreste række: Sixsmith og to ukendte.

Begravelsespladsen for allierede soldater på Bispebjerg kirkegård.

Gravstenen over D. R. Ross med inskriptionen forneden ”Not just today, but every day in silence we remember. Mom, Dad, John and sisters

Gravstenen over L. R. Smith med inskriptionen forneden ”Beloved son of R. E. and L.F. Smith. St. Annes-On-Sea. Task done. Flight Finished.

Martin Drewes natjagerfly. Martin Drewes var et af Tysklands 10 højest scorende fly esser og var i 1997 bosiddende i Brasilien

Halifax II DT620 er det eneste allierede fly der styrtede ned på/ved Stevns og disse 7 flyvere er derfor de eneste kendte personer som omkom under frihedskampen på og ved Stevns. Ved Tåstrup på Stevns nødlandede en amerikansk B-17 den 11. april 1944 og den 10 mand store besætning blev af modstandsbevægelsen smuglet til Sverige. En førerløs B-17 styrtede ned i et hjørne af Store Heddinge sygehus den 13. maj 1944 uden at nogen kom til skade. Besætningen var sprunget ud over Rügen.

Se mere om begge fly på www.airmen.dk

Martin Drewes (til højre) hilser på en slægtning til en af de omkomne fra Halifax LW682 som Drewes skød ned over Belgien i foråret 1944. Begivenheden foregik i 1997 under en genbegravelse af flyets besætning og Drewes var ankommet for at mindes sine tidligere modstandere.

Dette mindesmærke er opstillet af Halifax Gruppen og er sponsoreret af: Stevns Brands Fond, DiBa Bank, Brdr. K. Hansen, De Danske Forsvarsbrødre på Stevns, Stevns Marineforening Højerup Menighedsråd og Hjemmeværnsdistrikt Køge Bugt.